

P.P. 1-27
598

H. M. Mohlabe ^{K34/B2 8/82}
Bethany Mission,
P.O. Trechardtidal,

APR 28 1945
Methods of warfare

(18/6) 201 H/ 1945.
cus f 35

Disa Ntswa.

Disa. Mphathô o mongwê le o mongwê, o na le kxoti ya ôna, le batxôm ana. Byale mphathô o mongwê le o mongwê, o dira seia. A kere Maxasa, ka morafô Madikwa, ka morafô Maxakwa, byale xe ba em e ya ntswena, xo êta Maxakwa, ka morafô, Madikwa, ka morafô Maxasa, byale ka morafô o oroto warpele wa Maxasa, byale byale, ele xone mphathô o mongwê le o mongwê o na le balandi ba bôna. Byale ka xe kôma ele sethong, moroto wa Maxakwa xa otene, xo tona madikwa, xe moroto wa sethong o fedile, byale Madikwa a swanetše xolwa le Maxakwa, xoba ka mphatho, fêla xe Maxakwa a ka fenywa Madikwa, Maxasa a swanetše xo thusa Madikwa xone ba fenywa Maxakwa ka xobane moratho xa tswanetše xo fenywa.

Moxalo.

Tšē ditšōšaxo ntwa. Ntwa e tšōša ke thōpō ya diixomo, byale ka ntwa ya mapono, ba le ba tšwa ba le ka nqa ya Mapulaneng ba tšama ba thopa diixomo ba sepela le dina xa xoba xo fihla xa Mohlaba. Byale e ile maboyong, ba dula nokeng ya tsola-metsi, yaba Balo-bedi ba romela masotana Makhutšui, ba bangwe ba fihla xa Mohlabe, byale Mohlabe e romela ba bangwe xa Mametša xore, mana ba bahutšē diixomo, empa ba nokenq ya Tsola-metsi. Makhōši wa lla masotana a ēna ka meroto ya bōna, le dihlabani tša bōna. Baile ba bolaya Mapono e batho, Mašalela baile ba thaba. Enquē tsela ya xo tšōša ntwa polāō le nyatšō.

Thuto ya bohlabani. Metsi ya bōna ba axa kxanfi le dithaba, ba axa felō xotee, byale ba axa merako e mexolo kudu, xore manaba a senxone xo tšena. Kudu mer

kō e bē e axile ke ba Makhutsuni
 kxanfi le noka ya Morula, ba
 Matloumeny kxanfi le noka ya
 serōbeny, Mohlabe a dutš'i xan
 xa noka tš'e pedi tš'e, fêla e be
 a sa kxatla merakō, e be motse
 le xona la ōna ale, le thakō le
 le ngwapa nkwe. Sethšaba sa
 xa Mohlabe e be se le ka xane xa
 sebō seme, ka ntle le dihlap-
 etš'i. Sebō sena e be se tswalla
 ka lōna le thakō, ba bula ka phate
 ya mafale bare, ke kxakxangwa,
 xe a etš'wa, fêla xe a boêla ka
 xaê, O swanetš'e xone a ba batš'e
 ba mulêle, le lešana la dikxomo le
 lōna le ka xane xa sebō, xe ditš'wa ba
 emiš'a le thakō ka dikxakxangwa, xe
 ele ditiba tš'a xo bolokêla mabêlê ba
 diaa ditš'abeny, xoeletš'a xe mana
 ba a kabapatla xone, mabêlê ba sek-
 e ba a bōna, ba bangwê ba êpa dile-
 tise ba thš'ela ka ntle. Ka tš'atš'i
 le lenqwê Manadi Mohlabe oile a
 xōtōta, ele ka mabanyana, byale oile

xe a ne, o lebella moratō a bōna matx-
 ema ba mošetše ntaō, byale ba sena
 taba naē, a bōna xore ba dirēla xore
 a ba šupe tsela ya xo tsena motrem.
 Ebe ba tsuere marumu le dikōtse,
 byale ka xe a tseba ditsele, a thōma
 xo hitima a e ya kawa le kowa xo fihlē-
 la a namēla lefsika le lepolo la se-
 rōbeng, byale a hlaba mokhoši, bathō-
 ma xo ba thuba ka mafzika, byale ma-
 kxema a thšaba le noka, ba thula
 ma. Manqwapu-nkwe le lethakō, a
 ba xobatsa kudu, emle xe bore ke a sa
 ba fumana noka e noba maeli, xo klo-
 xa mouē, ba bōna xore sebō sena le
 mekwa ka xobane xe bare, ba thšaba
 dihlane tšeme diba swara ka dit-
 sēbō di ba bušetša moratō, byale ka
 xobane e be ba thšaba, ba ^{ka} kakholla
 ka maatla. ~~Manqwapu~~ Manqwapu
 xa e nkweny le xe a xodile, ka xoba-
 ne e so a bolle, xa ka mphathō ke
 ba dišši ba dikxomo. Bōna xe ba kane
 bale madišong, ba bōna manaba bath-
 sabēla xae, xo hlaba mokhoši xore

dihxamo dia thopya, byale banna ba hizi-
 mèle xo a moxa dihxamo tša bōna. Monna
 xore a bollê a fetšê bo dikana le boxwê-
 ra, ke moxa ke monna o swanetše xo ya
 ntsweng, Ntlong ya xaxwê, xo swanetše xo
 dula xona le borwa le mesêbe. Mesêbe ena
 ba e rēka xobatho ba ba khonato xo tula,
 byale monlang moxoxi olla yo mongwê
 le yo mongwê, o ya a swere dihlabani
 tša xaxwê mošate. Baxōmana le ba-
 swa ba xoxi le dingaka le bōna ba
 ya ntsweng, ka ntle le ngaka ekolo ya
 dihlane tša ntwa, yēna o somela
 ke dihlane tša xaxwê. Monna yo m-
 ongwê le yo mongwê o swanetše xo ya
 ntsweng, ba bala xore mphathō wa
 xore le wa xore e tšue e swanet-
 še xo tšwa le xe o saate. Empa
 ya kareng ke phema ka xore xa kena
 dihlabani, dixōna mošate tša xo-
 abêla bahlaêdi. Diklamō tša ntwa
 ke marumu dikōtšê borwa le mesêbê
 le kēlēmêšê, marafane. Marumō ba
 a kxatla ya ba diphaphati, ba lōutša
 la ba le boxale mathō kamoka, ~~ntle~~

nhleng le xōna, ka tšong, yaba nhla, byale ba ripa phatê ba e bezia xa bo-tse, ba thula ka morokala ba thwêlas, ke moka ba thwamola, mosela wa kxomo e ba ibolailo ba xatlêdiša thekō le lerumō xore la seke la tholêta, ke moka le rumō le fedile le a sumišwa.

Kōtsē. Kōtsē ba dira ka mokxopa wa kxamo, ba tsuiya mokxopa wa sefatleng byale, ba thula masoba a mane, ba seta marala a mabedi, ba manyakêla phatê, ba etlemella ka marala a ba folêla ka kowa masobeng, ka boeng xoba ka kxakala. Byale dilō tšê pedi tšê disoma lebaka ka letše, kōtsē ke ya xophêma, le rumu ke la xohlaba.

Borwa. Ke phatê, byale ba ebêtia, byale ba e tlêma ka le rala le lebotse, ba le setileto xa batse, xo fihlêla e ôma, fêla ba fêla ba e oerekiša mošomo wa yōna, xore xe e omile e sa aini setō, e ka tla ya tōbêxa, byale xe e omile, e lukie, mošomō wa yōna o fedile.

Mesêbê. Ba rula ele thšipi ya ba dikōbê nhleng yaba nhla, ka tšong ya ba

Lulotolo, byale ba loutša wa ba le boxa-
 le mathekō ka moxa. Byale ba ripa ma-
 hlaka-noka, ba a bēta dikutu tša ōna
 ka titong xa lehlaka-noka ba le dira
 mafale, ka tšonhlang ba thwēla mosē-
 bē, ba tšeya lenti ba tātēla lehlaka-noka
 le mosēbē, ba konka mafuni a mokata xo-
 ba a mokō, ba moketša ka yōna xore, o se
 ke wa tšwa, ke mona motomō wa mosē-
 bē o fedile, byale o ka šumiša.

Dikukuthwana. Ke mesēbē ya ya diphate
 ba ripa phate, ke mona ba bēta, ba dira
 kuni ka nhlang, ka titong ba edira to-
 lotolo, ba thwēla byale ka mesēbē, fē-
 la tšona xa di dirang, ke tša xo ithuta
 ka tšona, xo bolaya dinonyana, dikxaka
 maeba le dikwale le dinonyana tše
 dingwe. Xore motho wa khona xohula
 xe a hula nonyana o swanetše xo
 itiya hōtō, le ~~hwen~~ thšwene diabo-
 laya le phuti, le motho, fēla ba thša-
 ba xore, mahlomong, a hare ketla mo-
 laya a seke a molaya. Byale dilō
 tšena dišona motomō o tee.
Lekētēmēšē. Ba lemla e le thšipi, ba

le lauts'a mathô ka moka, litong xo lona
 ba leatlediša ka mokxopa wa kxomo,
 ba roka mokxopa o mongwê ba dira
 kxôtlôpô, ya xo fakêla ka nthse, ba tle-
 meila dinokeng. Maratane. Ba rula
 na matšepa a a fedileng, ba tse
 loutša, ba bêtlâ mphini ba thwêla,
 le ôna ba o thsômêla le valeng la di-
 nokeng. Ke dihlabani tšê dixhuxaxo ke
 manaba a le kxaxisi. Byale mesêbê
 le borwa, diswara ke maratana ba ba-
 etaxo pele, le bo maratane le makêlêmê-
 sê, ke mephathô e meraro e e etaxo pele
 ba ka moratô xa ba use, ba tswara ma-
 rumu le dikôtsê le bo maratane le
 makêlêmêkê, ba kxalabye le bôna e-
 be ba tswara marumu le dikôtsê le
 bo maratane le makêlêmêšê. Ba ya
 ka mephathô ya bôna, byale byale xo finlê-
 ba ba dira sera. Mphathô o mongwê le
 o mongwê o na lebalandi ba ba beyaka-
 nyato thaka tša bôna. Dikaparô tša nt-
 wa, e be batšola makhura a kxoxi, tšê byale
 ka dipilô, letšoku, le motaxa. Kxoxi ke e lae-
 tšê xore, le homo le swanetšê xo a para ko-

bô e ntso, ka mona dira tša kxoti e we di-
swanetše xo dira byalo, ba dirêla xore
ba seke ba bolayana, ba tsebane, bana
ba tadi ba tsebana ka mmala. Kobô e
ntso, ke dipilô ba dišila yaba bampri, bya-
le ba tšeya mankhura ba thšela seatile
ny, ba nthša dipilô ba dihlakanya le ma-
khura, ba tšôla, yaba oa bantontso, ba-
tšôla le manxeswa, Batlola khorongya
mošate, yaba xôna ba thšwa.

Letšoku. Ke letsika le lehubedu, le lona
ba lešila batšôla, byale ka dipilô, o fum-
ana e le ba bahubedu

Motaxa. Ke boraxa, ba bonthša ka pokeng
byale ba bokšôla, ba thšela metsi, ba
sekhella ka byôna mmele ka mona, ka-
ntle le lekheswa. Mahlomong ba setha-
lanya mmele wa bôna wa fuma-
na eka ke dipitzi, empa ba farana
ka xore ketlalô le lengwe ke le keso, le
xôna ba sepele ka maoto a mabedi. le
e ma sepe, xobane ke dipitzi setla bôna
ka mabala. Ke xore neile ra se ke
dipitzi byale ra bôna e se tšôna.

Boekokobetšô le thutô. ~~Motho ya manguo~~

Motso ya mongwe le ya mongwe o s-
 wam^{netse}the xo eko Kobetša fase xa mo-
 laudi wa xaxwe, xe a saka a dira
 byale, xe bale ntweng ba bolaya, ka
 bana la xone, a ka laya bontsi. Ke ba
 fihla xaê, ba tsibisa batswadi ba xax-
 we, xone manaba ba mmolaike, ke mo-
 ka molato xa oxona, taba e ke se-
 phiri xa e bolele, ya bolele o le yena
 wa bolaiwa ka taêlo ya kxoxi. Ko
 byale ka leruya, ba lebolaya, e ka
 xaša pei ya xo seloke. Ka xo kxath-
 alete le xe bare, xa oleruya xa ba
 ribere telo, a bare, xe batho baile
 ntseno, bara, xe motso a lebêla bat-
 ho, byale a dula a efa, ka xomiso ma-
 felo-ba mmolaya. Baxale ba xa lixiw-
 a ke kxoxi a ba hlabêla kxomo, ele xo-
 re, motso xoba o xa bfile, o bula batho
 ba a babolaike, mahlomong, eke uwa
 ba xabô ba thšaba a leka ka matla
 xo xomisa manaba, le bôna banna ba
 ba xoba ba le xona, ba ba bolêla xone m-
 ola ya sebe bo moxete le moxete, a
 wa manaba nkabe a re fentše.

Thutô. Ba ethuta e sale ba banyana,
 xo fihlêla eba mašobarô,^{le} xe ba bolla.
 Ba ethuta ka ditšela tše: Bašemany-
 ana, thaloko ya xošiana, ba a bapêla
 byale yo monquê a e methekô, byale
 aye, xo bôna, thômang xo kitima, byale ba
 kitima, ba ba kxonato xo kitima batla xi-
 ya ba banquê, batwadi ba bôna o tla-
 kwa bare, le rena ebe re šiya ba ba-
 nquê. Yôna thutô e banna le basadi
 le bôna ba šiana, ba tloxa sebaka se-
 setelele xo tloxa mošate, byale ba tšwa
 ba kitima ba libile mošate, ya tšenato
 pele o tšeya sefoka, a dula ka sôna
 xore yo monquê le yo monquê xe a fihla
 a bône, xore ya ba šileto ke yo, tš mo-
 adi yo a šileto, ba banquê, o dula
 kxauzi le yola wa sefoka. Mome
 xe kxoši ena le se eka bathabisa
 xo ka sôna wa bafa. Masotana
 le dikharebe le bôna ba dira byalo.
 Ke thutô e kholo, xo eleletša xore
 xe manaba a fihlile ba kxone xo tšā-
 ba. Enquê ke kuku bana ba kxana
 ba bitšana ka miludi. E re ka maba-

nyana ba phatlalla ke mona ba utama,
 óyale, ba banquê ba tšwa ka xaiê, ba-
 re, kxwale ya le selasele o hokae, ke
 mona yola a utamileto are, kiki, ke-
 mona a ya mome a kwato kiki xóna
 a monakêla xo fihlêla a matulla. Ba
 bitšana ka yóna, xe ba patlile ke mana-
 ba ba utamile, ka hobane ba ba satse
 befo, ba ka se kxóne xo ba utulla. Xe
 ele ba banana ba utamile, batswadi
 ba sa ba bóne, xe ba ba bitša bare, ma-
 rakana marakana, xe ba fetola bare,
 marakana marakana a mono, ke mo-
 na ba ê xoba utulla. Enquê ke ya
 xo jošana ka mafika, yo monquê o
 ê ma kwa, yo monquê a kopá mafi-
 ka, yola wa mafika are, o kare m-
 are, byale yola xe a ile a dira, yola o
 morphôša ka mafika, xe a kare a
 morphôša a morphatla ka lefika la
 mathômô, ke setlaêla xa kxone xo ph-
 ũa phema, le xe a moxobatšitšê ka ma-
 atla xa xona molato. Motho yo a kxona-
 xo xo phema mafika a fêla. Enq-
 uê, ke xo ôtlana ka dikxaki, ba phema

Ka mapara, e me ke thutō ya xo
 phema le rumu ke manaba a lexx-
 aufai le bōna. Ka dixale ba ethuta
 ka tšōna xo hlaba diphoāfōlō tša nana.
 Ba xotwara mesēbē le borwa bōna xe
 baile ntsweng xa ba diri kati ba balu-
 la ka mesēbē, wa hlaba xa atšue,
 fēla xe ba bōna xore ba kxaufai le bōna
 xōna ba tšya kati, ba phema, ba hlaba.
 Pele xa xore ba ē ntsweng, ba thōma ba
 laola ditaola, xe ditaola dire ba yo
 penya, ba ya ba tšile, xe dire ba yolefe-
 nya, xa baba botšē ba nore, sepeleng, e-
 mpa ba tša nosepeleu ba belaela, kaba-
 ka la xore ditaola xa ba dikwa. Di-
 tšōlō tšē dingwē le tšē dingwē nt-
 wē ba botšā ke ngaka xore, xe lefihli-
 le, le ēme ka tšele e, le e, fēla xe
 ba ka bolaya kxoti ya lena le thābe.
Boešunšetšō bya nwa. le mokxoti o
 hlabya wa manaba, bana le basadi
 ba thābela ditabeng mome e le xo
 dibō, ba banaxo le bana ba banana
 ba ba pepula. Monna o be a sadu-
 melue xo xatšela ngwana e sale yo

monyana, o be are, kowa a thōma
 xoya xo diša ebe xōna a moxatlēla.
 Monna yo monqwē bare, ke Tsetse
 o ile are, ngwana wa xaxuwē a sa
 re o thōma xo sepela byale a moxat-
 lēla, ngwana a thōma xoxola ka ma-
 dumo, xo fihlēla mmawū a bēlēxa
 moratho, byale erile xe ba huduca
 Tubatse, monna a pepula moxolwa-
 ne, mosadi moratho, a wa ba ya ba
 fihla Sexōdikane, byale xe ba fihlile
 moue, ba fumana morena Maboya
 a thōma xolwa le sethšaba sa Ba-
 tubatse, byale xe oasadi ba thšaba
 mosadi yola, a ba tlalelong kabaka
 la bana ba babedi, a pepula yo m-
 onyana, yola moxolwane, a moru-
 eba ka seroto, yaba bathšaba,
 banna bōna baile ntwenq. Bya-
 le mosadi a kwa xone o ōwele
 buina, basadi oa bangwē ba mo-
 xile, a šušula ngwana wa
 ka morapo, a molahla fase, a
 thšaba le wa pele, ka baka la xo-
 re, wa pele ebe ele ngwanenyana

e vile xe banna ba thōaba, ba bang-
 wê ba feta kxauzi le ngwana
 byale ba kwa eilla, ba thōma xo
 manala xore a xokeng, xe ba e
 ya kxauzi ba fumana ke ngw-
 ana, byale monna yo mongwê
 a motseba, ba swala ngwana
 ba thōabe naē, ba fihlêla mowe
 basedi le bana banato xōna, ba
 mofa ngwana, xe ba mutšiša
 xore e ka ba ngwana vile wa
 mōšiya byang, a balela xore ke
 ka baka la bōima, a wa mola-
 to wa sebe xōna, phōšo ba e bō-
 na xo monna, byale monna baile
 ba mōlaya mowe ntueneng. Kx-
 oši, ya rēla ngwana leina la xore
 ke Ntopa, ka moratō xa mo aile
 a hlabe mokxosi a hlabe ba
 Pedi Bapedi oa etla ba mutšiša
 a lenya morena Maboya. Dikxo-
 mo, ditšabe le masotana ba ya
 ba utama natšo, xo ele letša xore
 xe manaba a ka fihla ka thēko
 e dineto ka nte, masotana a

lue le manaba, xone ba seke
 ba dirapa ka bonôla, ba bangwe
 ba kitimêle xo hlabisa monkoši.
 Dijô tšona difihlwa khole le
 mo ba dulafô. Xe eke mowe ba
 axileto metse, ba axella ka maša-
 ša, ka xodimo a metlwa, ba diru
 mafôšô, xe ba tšbala ba a tšicalla,
 mowe ba ileto ba fumana mo
 hlame, wa xo axêxa ke ntswane-
 ng, ebe ba axella ka lethakô le
 lenywaru-nywe, ka xobane ebe
 o ngara, le dipheka ebe e le ôna ka
 noši. Xe ntwa e thôma ba boledi-
 šana ka sewe ba fapanato ka
 šona, monke ba bangwe baile ba
 boldaya motso yo mongwê wa ditšhâ
 ba dišele, byali beng ôa motso yowe
 ba romêla, matseta xo kxoti ya
 nana e me, xone ekaba, molato ke
 na, xe ôana ôa xaxo ôa moolâla
 makhô waka, mongwê xa ôo-
 lawe, byali xe kxoti ela ekane
 xa ke na taba le taba e me, bya-
 le, kxoti. ela ya mamundi ke

mona e rapa dira tša xaxwê xo
 ba lwanthša, a pa ba tsibiša
 o ba nekella bošexo. Xore nnete nete
 motho yo ke murōmiwa wa ka moxate
 ba bōna xe a tswere sefoka, fêla
 xe ba thomile xo lwa xa xo sana
 sebaka sa xo boledišana, ka ntle
 le xore ba bangwê ba thšabe, bya-
 le ere, ka tšatši le lengwê ba rō-
 mēla matseta xore, e ebe še-
 bešebe, a balêla ka naka latlou
 (mosadi) xore ke nthitšê lōna,
 ba xone ba beya marumu fase
xo hlōla naya le tsibitšano ntweng.

Dithšaba tše dinao kxampsi le kxo-
 xi e lwanao le manaba, maanō
 a tšōna ke xore ba le setša dira
 tša feta, byale xe ba ekwa xore
 ntwa e a lwewa, ba sala mana
 ba ka moxatō, xore ba ba dikane-
 tšê, ba kwa ka dihloidi xore ntwa
 e thōmile. Dihloidi ditla hlapešša
 xo bōna xore xo thšaba ba fe, xore
 ba kizirêle xo tsibiša xore, man-
 ōa a fentšê xoba a thšabile.

Tsibisanô ya xore, xo fentšime ba xe-
 nô o tlabôna, o tla bôna moxi o tupa
 ka lehlakôring la xeno, ke tššerpu
 ya xore masalêla a tššabe, le di-
 tšodi ditla ketimêlu xae, xore re
 wetšie ke mollo, byale le bôna ba
 be ba bôna maanô a xore bai ka
 disa byano. Ho mongwê le ho mongw.
 ê o tššabêla xa xamxwê malat
 ntšweno, ba tššaya ba hlakana pele
 le ba hlakana ba hlaba moxoxi wa xabô
 byale ka xe bare, marôba we marôba
 tšeko, byale mome xa xo saloka madi
 a falla, xa ba khutšxi, xo khutšxa ka b-
 ôna ke xore, letšatšie le dikêle ebe boše-
 xo, mome ba rôbalayo xa ba xatšie mollo.
 Motho wa xore xe a rôbetšie a ôna ki-
 di xa ntšwete, ka xobane manaba
 ba kua ka ôna ke moxa ba nekella
 batla ba ba bolaya. Monna ho mongw.
 ê bare, ke Marae, oile a farana le
 ba xabô, a rôbala tšeko, byale kxatšie
 o rôbetšie kxatšie le manaba, byale
 a eile bošeto a ôna kudu, byale ma-
 naba bare, motho wa ôna ka mo, ba

thōma xo ya ba penella, ba ile ba še:
 tšē ba lekhauzi naē, dikhaka tša fofa
 dilla, motho a phafota, byale ba thele-
 tša xore ba tšakwa moonō ba sesa-
 okwa, ba thōma xo boīēla xore, kxant-
 he dikhaka diaōna, ba boīēla ba xo-
 ma, monna a bakwa a tšota a
 tšūba, a para a ile xae. Byale
 xe a fihlile xae, bare, a ba bangwe
 ba kae, aye, ka toka ba fedile xo-
 šetšē na, lena keile ka tšuta
 ke dikhaka, a laudisa ka mokwa
 ono wa na xodimo, a wa baile ba
 kholwa. Etra mafelong xole kwa
 makatša xe ba bōna batho ba boya
 ba xoba mokobō, monna a thōma
 xo makala, le batho, byale batho ba-
 re, xo yēna ke lephseta, a bolaiwe,
 byale banna ba ba xoba baile ntwe-
 ng, bare, a wa motho yone ke mo-
 xale, oile a bolaya batho ba bedi,
 byale mokwa wa xaxwe re diō
 motimēlēla, a se re bōne ka mo-
 re ceto. A wa ba ile ba mothu-
 a, a se bolaiwe, ele metea baboile.

Dika, maifo le lenilela, ke batho ba
 na-re, ba dutši ba bōna moti o tšipa
 xōna, ke xore monna yo mongwe le
 yo mongwe o swanetše ho ekukisa, a
 a kitimèle mosata, le molitši wa ph-
 elapela wa letša, ke xore o tla fu-
 mana ho tšile tšebwe bolēla xore ke
 bōne manaba a etla bokete. Felō mo-
 we ka xome ho aila, wa bōna ho
 eswa o tla kwa seema kxamping-
 na.

Talō ya ntwa. Dira mola ditšwano
 ka mafōrō a mosate, ba swanetše koba ba
 na ba mosadi ka otee, ba kwane se me
 ba sebolelano, ba kwe se me mola udi
 wa bōna a sebolelano. Ba serela felō
 xore ka se koba sa bōna, yo mongwe
 ke a nana ho ka ntle, o swanetše ho
 tsibisa moeta pele wa xahwe, xore ba
 moemèle, fēla xona le dihlapetši tše
 diserelano le meoto xore, manaba a
 senē a ba dikantšā, mōba bōna mana
 ba ba hleba makhoši wa xore ehlaphe-
 leno, e kxampi le manaba. Byale mome
 sehlopa sa masotana se swanetše

xo ntšatana, ke bōna ba etare pele,
 ba baxolo ba šala morafō, xo fihlela
 ba yo hlakana le manaba ba elwa
 nabō. Ke letšatš le diketš le tsafi le
 tswere yo monquē le yo monquē o swa-
 netš xo nyanēla ka zhekō, e xoneo ba
 xabō, ba nyanēla malaō mowe ba swa-
 anetš xo rōbala xōna, kudu ba rō-
 bala ka fase xa ditšaba, mowe ba
 bōnato xone xona le matlolo, xone
 xe manaba a ba nywetella ba okw
 e mafika a dira kwetš, ba e
 tukise. Ke e le manaba ba kotšā
 mallō, mallō wa xōna ba kotšā bya-
 le ka sesepe (molla wa xo tšwikēla),
 mallō wa balaudi ba xo tšā xare, ke
 xe ba sepela, ba ba ka xare xa di-
 ta, le xe ntwā e ~~le lwe-~~
 wa, ba ba ka xare. Ta ba e e
 sa nyanetšo ntweng ke xone motho
 aye, kowa ba hlabeana motho a thš.
 aba, xoba xe a bōna manaba a
 le kxaufoi, a hlaba mokhoši wa
 sellō. Empa balaudi xe ba bōna xone

xo bipile, ba éta pele, na ntle le kxōi ya
 bōna yōna ba e ratêla moraro. Bahlabana
 na mosetane, le bošeto, xe ba na ba bōna
 mo ba tōbetšho, ba ba ngwetella ba ba-
 tata, ke mōka balwa nahō, kudu xon-
 xo dišwa na ngwedī. Ntwa ya bošeto
 ke ya mafina yo mongwē le yo mong-
 wē o swala mafina na monwa o
 a na kxōnato, le bono moletlato xōna
 xa lešite, le tija nati, ele xone bōna
 na xobane ke bošeto ba swanetše xo ara-
 ra motara (xo kxetla) xone ba bōnane.
 Kudu kudu ba nyaka xolwa kxanfi
 le ditaba, na xobane, ba manala na
 mafina, byale ba bahlabana na mesēbē,
 byale marono-ōna, e nyaka molala, na
 bana la xone ba sumiša kōtšē le lem-
 mō zēla. Basotho ba thsepile mos-
 ebe, na xobane ba bahula ba sale
 kxole le bōna, xe ba ba kamēla, ba
 na telea morarō na santarō, ba du-
 tšī bahula. le bašetšē ba tšenane e
 yo mongwē le yo mongwē yo we a bolai-
 ke le naba, ome, wanka a wa kato-
 xe, mome balwa bana merhathō

ya bōna, byale ka xe bam, madikwa me
 ba kxwēra ba Mathšobeng, ke xore Ma-
 thšobeng ke yōna kxōfi ya mphātšhō o me.
 Ke ba bōna xore ba nana ko thšaba ba kka-
 labye, ba khōma ko ana ka moanō wa
 xabō wa mamimi, bam, marōba me
 marōba tšeno, le seme la thšaba, bo rap-
 a mē lena ebe ba sebyale, mome ko
 tla longwa setu xore tui xwa la th-
 ekō ya le rumō, malaodi e yēna a
 eme a yētekanya, ke a bōna xore
 le šaba la xaxwē le a fēla, ore,
 ko bōna manjabahla, a batšime bore
 swa, ke xore thšabang, byale mome
 yo mongwē le yo mongwē o tla lwa
 a kata na sa mororo, o tlane xobō-
 na a ba file sebakanya ya ba
 xōna, a setoloxaxo a thšaba. Ba me
 ba huileng xe ele manaba xabana
 taba nabō, fēla xe bana fuma yo ele-
 xo, wa xabō, ba lahlēla ka moleteng
 wa thakadi ba phušetša, ba bang-
 wē ba ēpa meletē ya xo xoma ka
 dikhumi, ba kopa ditšo tša xaxwē,
 ba phutšha ba lahlēla ka xore, ba

phusitša ba feta, byale byale, fêla
 dingana tšona diaba šena, ba ya
 dira dihlane, tša ntwa, le melerō.
 xe ba na fumana le naba ba le tšibile
 fêla le sa phela, xa bana seba ba
 hlaba na lerumō, sa feta, monna
 xa ba thope ba bolaya, mosadi yēna
 ba thopa, ba ya ba beta mošate.
Malea le direletšō. Pele xa xore ba
 e dirang dilō tše ba swanetšero xo
 se didirē, monna o swanetše xo e
 tima dijō tša bošero matšatš; e le-
 some, ke xore xošobala le mosadi.
 Mosadi ke sebila o ka wa ya wa
 tya ke ditšokane. Moxongwe wa
 kutlwa, byale wa ya wa babya koma
 ntsa xa xona motšo ya tla xoxo hlōkōm-
 êla, ka xobane xa bana sebana, mo-
 hlomong ba tla xoxorōlêla xore wa th-
 šaba. Byale ka Mošitō Popela ba ni-
 le bare, baile xo troma, a ya a hlavêa,
 byale ka xe baile xo troma ba nna ba
 leka ka maatla xo ēra dihlane ba m-
 oalaba, baile ba noxatšā, ka bana la
 xore mosadi yome, wa xo modira o

be a setōna, ke banna fēla. Baile
 ba moromēla xae, byale ba tšomi pelo
 tša bōna tša nwa bohloko ka bana la xa
 xwe, ka hobane xa bana ba bolaya selo.
 Ke ele ntwenq ka tšatti le lengwe ke mo-
 dimo wa xēnō o sa ēma nato ba bola-
 ya. Modiro o ba swanetše xo dira pele
 xa xore ba e dineng, ke xo kitima, xo tšwa-
 etše maoto a bōna. Byale ka basadi
 ba bōna xa ba swanēta xo sala ba
 tšentšha banna ba bangwe ke dint-
 long tša bōna, koba mosadi aye ke a du-
 tši a swarella sekana, koba kotwa-
 la moxōne, ditš tšewe ka moke dila i-
 ja, dihlole lehu. Ke banna ba tšwa
 tšo boya dineng, ka swanetše xo tš
 tšenela ka khorong ya mosake, ke ba
 fentše manaba, ba koba moxobō, ba-
 re, xo dira motšo ka oke e ay, towa
 kowa ka monna, kare, towa kowa ka
 monna, ba bangwe bare, wa a, yola ye-
 na ahlhella ka moxwa o a ka kxona
 xo, o bolele maina a mowe ba
 tšwano. Basadi mekxoi ya tšaba
 tšabo e kxanwa, xo nyakaletšwe.

Dihlabani na mona difokwa ka mo-
šate, difokwa ke khadi, le diva difelele:
tšwa ke yena.

Meobô le dikōša tša ntwa. Koša
ya matšha ke yōna, koša e ya alato
batho, xe ba ôpêla yōna, a wa le xord
lehu keng xa oharale, ke yōna koša
ekholo ya ntwa. Ba e ôpêla ka
tsela e, bare, ôša, o o tšee, o tšee
o tšee, ba batšwê bare mmatšbola-
ne o seke wa bala setō setō
ke kōma. Byale xe owa ba êpêla
yōna xo bifile, ntwa ba swarane
leka diatla.

Bofêlō bya ntwa. Ntwa xone e fe-
dile o bōna xe ba ntšha nana la
Hau, ba noma matšeta xobeta
xone mamitō dase, byale ba la ke
bōna xe ba dimêla, ba batšha ma-
tšeta xone a wa xo lekhile, tšee di-
lwato diakorana, mmitšha oile
wa kōrana le tšwa. Ka xona m-
athorwa a athorwa, xo thori
wa dikharebe le mathani a a
satilêo, banxekolo ke banna ba ba

fumana ba bolaiwa. Xe ba ba
 thopile ba baixa mosate hobeta kho-
 xi, byale khoxi ekethe ba me e ba
 nyaketo, yane, ba me e sa ba nyake-
 to ya bafa masotana ba ba sena-
 to du le basadi, fela ba swanetše
 ko batšwana xa batše, xe le sotana
 le matšwenya o swanetše hobatše
 khoxi ka baka la xone ke yēna para-
 tšwe le matšwe. Xe ba kane, ba sa-
 lwa ko bolaiwa khoxi, ne mona ntwa e
 fedile, ba swanetše ko thšaba, na
 hobane motšo yala ba xoba ba molwe-
 la o huile.